

Enligt sändlista

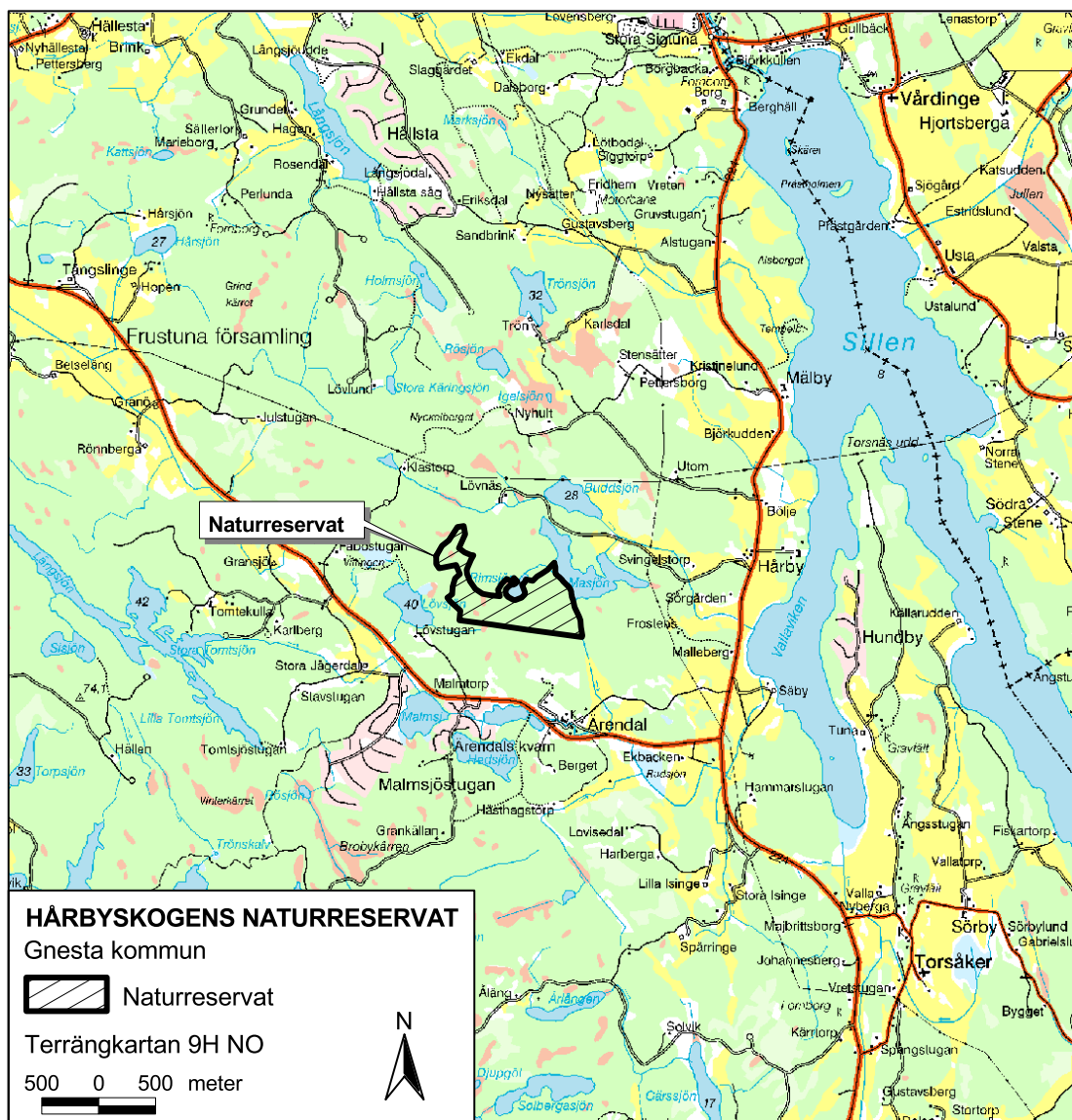
Bildande av Hårbyskogens naturreservat i Gnesta kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara *Hårbyskogens naturreservat*.

Översiktskarta

Copyright Lantmäteriet, 2007. Ur geografiska Sverigedata, 106-2004/188-D

Uppgifter om reservatet

<i>Objektnummer</i>	04-02-118
<i>Län</i>	Södermanland
<i>Kommun</i>	Gnesta
<i>Socken</i>	Frustuna
<i>Lägesbeskrivning</i>	C:a 4,8 km nordväst Torsåkers kyrka. I anslutning till Masjön och Rimsjön.
<i>Terrängkarta</i>	Nyköping 9H NO
<i>Fastighetskarta</i>	09787
<i>Areal</i>	48,8 ha, varav allt land
<i>Fastigheter</i>	Del av Hårby 1:2
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen

Syfte

Syftet med Hårbyskogens naturreservat är:

- att bevara ett större område med värdefull gammal barrblandskog.
- strukturer som gamla träd och döda träd ska förekomma i en för livsmiljöerna gynnsam omfattning.
- typiska arter som tallticka, ullticka och grön sköldmossa ska ha gynnsamt tillstånd.

Beskrivning av reservatet

Hårbyskogens naturreservat omfattar ca 49 ha gammal barrskog i anslutning till Masjön och Rimsjön ca 6 km söder om Gnesta, i den södra delen av Gnesta kommun. I området uppträder en tydlig mosaik av gammal opåverkad granskog, tallskog på hållmarker, mellanliggande nedskurna dalgångar, kraftiga branter samt ett flertal sumpskogar och fuktdrog. Hela reservatet utgörs av skogsmark med insprängda skogsimpediment varav impedimenten utgör ca 10 % av arealen, och omfattar ett sammanhållet skogsområde med en i nordväst markant utstickande del bestående av gammal talldominerad skog på ett höjdområde.

De helt dominerande naturtyperna i området är tallskog och barrblandskog där tallskogen i första hand växer på de högre belägna delarna. I vissa delar finns mycket gammal tall med många träd som är flerhundraåriga. Mindre partier med ren granskog samt lövblandad barrskog finns insprängda i reservatet.

Reservatets typiska livsmiljöer för ovanliga skyddsvärda skogslevande arter utgörs främst av den gamla barrskogen i ett sent succesionsstadium i sig. Mängder av gamla träd, döda träd, fuktiga sumpskogar och branter samt fuktigt liggande och solexponerad ved är viktiga inslag i området. Variationen av miljöer och strukturer liksom den stora mängden av vedsubstrat ger i detta reservat förutsättningar för många annars hårt trängda arter att fortleva.

Dominerande vegetationstyper i området är blåbärsris- och lingonristyp på de friska skogsmarkerna medan lavmattor, kråkbär och ljung växer på de torra högre belägna delarna. I de bördigaste stråken utbreder sig grästyper medan starrarter dominerar i sumpskogspartierna. I området har ett stort antal skyddsvärda arter hittats. Det är främst inom gruppen vedsvampar, mossor och lavar som området uppvisar en stor biologisk mångfald men även skogslevande fåglar och insekter finns väl representerade. Som exempel värda att notera bör nämnas de sällsynta och även rödlistade vedsvamparna *gräddticka*, *veckticka* och *stor aspticka*, liksom de ovanliga mossorna *asphättemossa* och *grön sköldmossa*. Reservatet är också betydelsefullt för skogshöns även om arealen är för liten för att hysa hela populationer. *Tjäder* uppehåller sig i området liksom *järpe* som troligen häckar årligen. Spår efter den i länet mycket ovanliga *tretåiga hackspetten* kan man också hitta här.

Några tydliga kulturhistoriska spår finns inte i reservatet. Vid reservatets östra gräns finns den s.k. Surbrunnsrännan som är ett grävt dike från Masjön ned till åkermarkerna strax öster om Årendal på grannfastigheten. På häradskartan från förra sekelskiftet är Masjön betecknad *Magsjön* och Masjönäs hette då *Magsjönäs*. Vid detta Magsjönäs, som ligger ca 200 m norr om reservatet, finns vid 1900-talets början markerat flera byggnader såsom bostadshus och ladugård. Ett flertal åkrar är också inritade i anslutning till bebyggelsen samt ett par åkrar strax väster om Rimsjön varav en även sträcker sig in en liten bit i reservatet. Barrskog utbreddes sig även vid denna tid över huvuddelen av reservatsområdet och det är troligt att torpet *Magsjönäs* nyttjade skogen till utmarksbete.

I detta reservat kan besökaren uppleva den genuint gamla skogen med dess naturliga innehåll av gamla träd och olika mer eller mindre ovanliga arter. Någon allmän bilväg fram till reservatet finns inte.

Förutsättningarna för att bevara naturvärdena i området är goda om skötseln sker i enlighet med skötselplanen. Detta innebär att vissa delar av reservatet lämnas orört för fri utveckling medan andra delar sköts för att gynna trädslag som naturligt är beroende av brand eller andra störningar.

Skälen för beslutet

På grund av områdets storlek och de höga naturvärden som är i behov av långsiktigt skydd bedöms ett förordnande som naturreservat ge de bästa förutsättningarna för att bevara värdena.

Länsstyrelsen finner i enlighet med 5§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. att beslut om att avsätta området som naturreservat är väl förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Beslutet överensstämmer också med länets strategi för skydd av skogar samt med miljö kvalitetsmålet "Levande skogar".

Föreskrifter

Med stöd av 5, 6 och 30 § § miljöbalken föreskriver länsstyrelsen följande.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att inom reservatet

1. uppföra byggnad eller anläggning.
2. anlägga väg.
3. anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
4. anordna upplag.
5. borra, gräva, schakta, utfylla, tippa, dika eller dämna.
6. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
7. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
8. framföra motordrivet fordon annat än i samband med uttransport av fäلت vilt med s.k. älgdugare eller motsvarande.
9. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
10. kalka eller gödsla mark eller vatten.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för fastighetsägaren att utmed basvägen A till B, markerad med streckad linje på beslutskartan (bilaga 1), inom en bredd av maximalt åtta (8) meter framföra motordrivet fordon.

Fastighetsägaren medges även rätt att iordningställa denna sträcka A – B till en hårdgjord basväg med grus som ytbeläggning, samt att underhålla den.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning av informationstavlor i enlighet med fastställd skötselplan.
3. Markering av stig enligt fastställd skötselplan.
4. Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.
5. Genomförande av skötselåtgärder i enlighet med fastställd skötselplan.
6. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
2. skada, plocka eller samla in växter, svampar eller lavar. Bär, matsvamp och blomplockning för eget behov är dock tillåtet.
3. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

4. fånga och insamla ryggradslösa djur.
5. anordna lägerverksamhet.
6. anordna tävlingar.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § i förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 2) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De höga naturvärdena i området uppmärksammades först i samband med att större avverkningar aktualiserades inom fastigheten. Detta skedde på våren/försommaren 2004. Det var tidigare delvis känt att trakten vid Hårbyskogen med omkringliggande skogslandskap innehöll en för länet ovanligt stor andel gammal skog som av olika anledningar inte avverkats.

Reservatsbildningen

Ett samrådsärende från dåvarande skogsvårdsstyrelsen inkom till länsstyrelsen 2004-06-24. Underhandskontakter hade då förekommit tidigare under våren 2004. Under försommaren/sommaren 2004 gjordes inventeringar och fältbesiktningar samtidigt som länsstyrelsen förde dialog med markägaren och dennes ombud. Eftersom vissa delar av det område som i och med detta beslut om naturreservat var anmälda för avverkning bedömde länsstyrelsen tillsammans med markägaren att ett avvisningsbeslut (förbud mot att avverka) i form av ett interimistiskt förbud var lämpligt för att lösa den uppkomna situationen.

Under våren 2005 genomfördes värdering av skogen. Förhandling om intrångsersättning för den skada markägaren åsamkas på grund av de restriktioner de föreslagna föreskrifterna för med sig, inleddes. Den slutgiltiga avgränsningen av reservatet har mätts in av lantmäteriet. I juni 2006 hade en överenskommelse om intrångsersättning med markägarna nåtts.

Vid den intresseprövning mot enskilda intressen som länsstyrelsen har gjort enligt 7. kap. 25 § miljöbalken, bedöms att de inskränkningar som föreslås i enskilds rätt att använda mark eller vatten, inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Remissinstanser

Förslag till beslut med skötselplan har remitterats till ett antal myndigheter, organisationer och sakägare. Tre svar har under remisstiden inkommit till länsstyrelsen. Gnesta kommun och skogsstyrelsen har inget att invända mot förslaget. Naturskyddsföreningen i Södermanlands län har inkommit med synpunkter främst på sköselförslagen. Föreningen vill i sitt svar att skötseln mer anpassas till att göras i samklang med den i omgivande skog tillämpade generella hänsynen. Synpunkterna har i viss mån inarbetats i det slutgiltiga beslutet.

BESLUT

6(6)

Datum

Dnr

2007-06-27

511-6317-2004

Konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas

Enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) skall länsstyrelsen göra en konsekvensutredning av de föreslagna föreskrifterna som riktar sig till allmänheten. Föreskrifterna innebär vissa vistelsebestämmelser för allmänheten i området. Syftet är att trygga ändamålet med reservatet så att skador på naturvärdena inte uppstår. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad. De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, markägarna eller kommunen. Kostnaden för skötsel och skyltning finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Beslutande i detta ärende har varit länsråd Kurt Ekelund. I den slutliga handläggningen har enhetschef Greger Nordlöf samt naturvårdshandläggare Bo Westman deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Kurt Ekelund
Länsråd

Bo Westman
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Fastighetsförteckning